

2020-03-06

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr FRN 2020/38

Fritidsnämnden

Besparingar inom fritidsverksamhet

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar att nämndens besparing på 2 miljoner kronor ska genomföras genom:

- att inte förlänga befintliga, eller ingå nya överenskommelser med föreningar, där föreningar anordnar öppen fritidsverksamhet och erhåller ett särskilt föreningsbidrag för detta
- att godkänna förslaget till förändrat uppdrag och omfattning för fritidsgårdsverksamheten enligt beskrivning i tjänsteskrivelse Dnr FRN 2020/38
- att inte längre ge bidrag till stiftelsen En Frisk Generation

Sammanfattning av ärendet

Inom den öppna fritidsverksamheten ska en besparing med 2 miljoner kronor genomföras under 2020 - 2022. Den öppna verksamheten består av sju fritidsgårdar, fem mindre mötesplatser, lovverksamhet och öppen idrott.

Kommunens riktade föreningsbidrag, där kommunen ingått överenskommelse om samarbete med fem föreningar, där föreningarna erbjuder öppen verksamhet, upphör när överenskommelserna löper ut. Det innebär en besparing för fritidsnämnden med 100 000 kronor 2020 och vid full effekt från den 1 juni 2021 blir besparingen 1 575 000 kronor. Verksamhetens syften bedöms kunna uppnås med ordinarie fritidsgårdsverksamhet.

Verksamheten på Henriksdals och Saltsjöbadens fritidsgård minskar i omfattning. Verksamheten på Björknäs och Älta fritidsgård ska ha samma omfattning, men viss tid ska disponeras för nya uppdrag. Verksamheten på fritidsgårdarna 2:an, Fisksätra och i Orminge kommer ges utökade uppdrag och ökad omfattning jämfört med idag. Förändringarna i omfattning och delvis förändrade uppdrag innebär en besparing på ca 260 000 kronor från den 1 januari 2021. Syftet med förslaget är att samordna och omfördela befintliga resurser för att uppnå en effektiv verksamhet som ska möta befintliga och nya behov.

Vidare föreslås att kommunen inte längre ska ge bidrag till stiftelsen En Frisk Generation, vilket innebär en besparing på 200 000 kronor per år.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 18 november 2019, § 420, i samband med mål och budget för 2020 – 2022, att en neddragning av fritidsverksamhet ska genomföras med 2 miljoner kronor.

Den öppna fritidsverksamheten för ungdomar består för närvarande av sju fritidsgårdar och fem föreningsdrivna mindre fritidsgårdslignande mötesplatser, lovverksamhet och öppen idrottsverksamhet. Av de fem mindre fritidsgårdslignande mötesplatserna är två inriktade för enbart flickor.

Kultur- och fritidsenheten föreslår att de resurser som finns för den öppna verksamheten i större omfattning ska samordnas för att uppnå en så effektiv verksamhet som möjligt och för att nå fler ungdomar än idag. Enheten konstaterar att besparingen får full effekt först 2022, då de föreningsdrivna verksamheterna styrs av överenskommelser som ska sägas upp.

Överenskommelser med föreningar om mindre öppna mötesplatser

Syftet med de mindre föreningsdrivna träffpunkterna har varit att komplettera fritidsgårdarna. En inriktning har varit att träffpunkterna skulle vända sig till särskilda målgrupper som av olika skäl inte besöker fritidsgårdar. Enheten bedömer att fritidsgårdarna, med ett delvis förändrat uppdrag, ska kunna erbjuda verksamhet som når de särskilda målgrupperna.

Den andra inriktningen var att erbjuda en mindre öppen verksamhet i områden där det inte finns underlag för en fullstor fritidsgård men finns en förening med aktiv ungdomsverksamhet. Nacka ridklubb som driver Träffpunkt Velamsund och Nacka dans och teater i Alphyddan är sådana föreningar. Träffpunkterna i Alphyddan och Velamsund har haft betydelse för sina besökare, som främst består av medlemmar som även deltar i föreningarnas ordinarie verksamhet. Vid en sammanvägd bedömning har enheten funnit att stödet till föreningarna inte längre kan prioriteras utan den nya fritidsgårdsorganisationen och föreningarna själva bör kunna fånga upp detta behov.

De fem föreningarna som idag har särskilda överenskommelser är:

- Nacka ridklubb som driver Träffpunkt Velamsund
- Nacka dans och teater som driver Träffpunkt Alphyddan
- Föreningen Darra musik och dans, som driver Tjejforum Fisksätra
- Föreningen TjejCompaniet, som bedriver TjejCompaniet i Elverkshuset, Järsla
- Katthemmet i Fisksätra

Enheten föreslår att överenskommelserna om öppen verksamhet inte ska förlängas när de löper ut.

Föreningen Darra musik och dans driver även öppen idrott i Fisksätra sporthall samt svarar för värdskap av aktivitetslokalen i Fisksätra centrum. Denna verksamhet föreslås få fortsatt stöd.

Verksamhet som upphör enligt förslaget:

Verksamhet	Omfattning 2020	Kostnad för helår	Överenskommelse upphör	Besparings-effekt 2020
Träffpunkt Velamsund, Nacka ridklubb	4 gånger/vecka 12 timmar 16.00 -19.00	147 tkr	2020-12-31	0
Träffpunkt Alphyddan, Nacka dans och teater	4 gånger/vecka 12 timmar 17.00 – 20.00	157 tkr	2020-12-31	0
Tjejforum Fisksätra, Föreningen Darra musik och dans	3 gånger/vecka 9 timmar/vecka	318 tkr	2021-05-31	0
Tjejkompaniet (Järla)	3 gånger/vecka 12 timmar/vecka 14.00 – 18.00	863 tkr	2021-05-31	0
Katthemmet i Fisksätra		60 tkr	2020-12-31	0
En Frisk Generation	1-2 gånger /vecka	200 tkr	2020-06-30	100 tkr
Summa		1 745 tkr		100 tkr

Det innebär en besparing för fritidsnämnden med 1745 000 kronor som ger full effekt från den 1 juni 2021. Besparing 2020 blir 100 tkr.

Konsekvensanalys

Med den nya inriktningen på fritidsgårdsverksamheten bedömer enheten att tjejverksamhet med mera som drivs med stöd av särskilda överenskommelser kommer att kunna inrymmas i fritidsgårdarnas uppdrag. Det kan ske genom exempelvis gruppverksamhet en eftermiddag per vecka och riktade programkvällar för enbart flickor.

Fritidsgårdarnas verksamhet från den 1 mars 2021

Enheten föreslår en delvis förändrad omfattning av verksamheten för vissa fritidsgårdar. För att nå fler ungdomar, bland annat de som idag efterfrågar öppen verksamhet och mötesplatser men inte besöker fritidsgårdarna, föreslås att fem av sju fritidsgårdar ska använda en del av verksamhetstiden för nya uppdrag. Uppdragen innebär öppet fler lördagar, mobil uppsökande verksamhet där aktiviteter anordnas på annan plats än fritidsgården. Dessutom kan riktade programkvällar för avgränsade målgrupper erbjudas, som till exempel enbart flickor, HBTQ-ungdomar, unga med funktionsnedsättning eller ungdomar i gymnasieålder.

Den öppna verksamheten på Henriksdals och Saltsjöbadens fritidsgård föreslås ha öppet enbart tre eftermiddagar och kvällar per vecka, där en kväll är fredag. Det är en minskning med två eftermiddagar och en kväll per vecka. Utföraren av verksamheten kan välja att ha öppet fler timmar per vecka, om den anser att det finns utrymme för detta inom tilldelade medel.

Älta och Björknäs fritidsgårdar föreslås ha i princip samma volym av verksamhetstid som i dag, men förslaget innebär att vissa tider ska användas till annan verksamhet än den ordinarie öppna verksamheten. Även här kan utföraren av verksamheten välja att ha öppet fler timmar per vecka, om den anser att det finns utrymme inom tilldelade medel.

Vidare föreslås att fritidsgårdsverksamhet i Fisksätra, Nacka centrum (2:ans fritidsgård) och Orminge (för närvarande Folkans fritidsgård) ska få utökade uppdrag för att möta upp fler behov. Dessa fritidsgårdar ska också ha utökade öppettider med minst en vardag jämfört med de övriga fritidsgårdarna samt öppet under flertalet lördagar under skolarbetet.

Fritidsenheten föreslår att inriktningen för fritidsgårdsverksamheten från 1 mars 2021 planeras enligt nedan

Fritidsgård	Antal besök 2019	Omfattning 2020	Grundersättning 2020	Förslag krav på minsta omfattning 2021	Förslag till ersättning 2021 (helår)
Älta	7 330	5 dagar 34 timmar	2 738 625	5 dagar, 32 timmar	2 700 300
Henriksdal	5 021	5 dagar 34 timmar	2 738 625	3 dagar 24 timmar	2 405 300
2:an Nacka centrum	11 828	6 dagar 34 timmar	2 738 625	6 dagar, 38 timmar	2 900 300
Björknäs	7 957	5 dagar 34 timmar	2 738 625	5 dagar, 32 timmar	2 700 300
Folkan Orminge	9 570	5 dagar 34 timmar	2 738 625	6 dagar, 38 timmar	2 900 300
Fisksätra	10 071	5 dagar 38 timmar	2 738 625	6 dagar, 38 timmar	2 900 300
Saltsjöbaden	5 430	5 dagar 34 timmar	2 738 625	3 dagar 24 timmar	2 405 300
S:a			19 170 375		18 912 100

Beloppen i tabellen avser verksamhetskostnader. Lokalkostnader ingår inte.

Utöver de kostnader som anges här finns det ett centralt anslag för gemensamma kostnader, såsom IT-kostnader, extra lokalvård, tjejsatsningar, större arrangemang med mera som finansieras centralt av fritidsenheten. I förslaget har ekonomiskt utrymme skapats från det centrala anslaget på 360 000 kronor år 2021 till en särskild ”pott” för att

främja tilläggsbeställningar och utveckling i form av innovation och nytänkande i den nya fritidsgårdsorganisationen.

Förslaget gällande fritidsgårdarna innebär en besparing från 1 januari 2021 med ca 260 000 kronor.

En Frisk Generation

Fritidsenheten föreslår i annat ärende att kommunen inte längre ska ge bidrag till stiftelsen En Frisk Generation, vilket innebär en besparing på 200 000 kronor per år.

Plan för genomförande av besparingar

Tabellen nedan visar besparingar för åren 2020 – 2022. Eftersom besluten om verksamhetsförändringar inte kommer ge omedelbar effekt 2020 krävs att fritidsenheten genomför kostnadsminskningar på 1 900 000 kronor genom ett gemensamt beting för hela enheten. Under 2021 kommer konkurrensutsättningen av fritidsgårdsverksamheten att effektueras och därmed kommer kostnaden för den öppna verksamheten att minska.

	2020	2021	2022
Fritidsgårdar	0	260	260
Öppen fritidsverksamhet	0	1053	1545
En frisk generation	100	200	200
Gemensamt beting fritidsenheten	1900	487	-5
Summa	2000	2000	2000

Konsekvenser för barn

I jämförelse med andra kommuner kommer det, om dessa förslag till beslut genomförs, fortfarande finns en betydande omfattning på öppen fritidsverksamhet, företrädesvis på fritidsgårdarna. Bedömningen är att det även med en minskning av öppethållande och en viss förändring av verksamheten, så kommer det att vara en tillräcklig verksamhet för att möta såväl befintliga som nya behov av öppen verksamhet.

Fem fritidsgårdar kommer också få uppdrag att kontinuerligt söka upp ungdomar och anordna aktiviteter på andra platser än fritidsgården, i syfte att nå unga som av olika skäl väljer bort fritidsgårdar. Även ungdomar som efterfrågar verksamhet för enbart deras målgrupp kommer kunna erbjudas gruppverksamhet en dag i veckan samt en programkväll per månad på fem av fritidsgårdarna.

Cortina Lange
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Erik Heribertson
Konsult